

Godkännande av skötselplanen för begravningsplatser

Gemensamma kyrkofullmäktige 17.6.2026
251/03.03.01/2026

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkofullmäktige

- 1) fastställer den skötselplan för begravningsplatser som finns som bilaga och
- 2) som en del av vårdplanen godkänner preciseringen av skötselpraxis för avtal om skötsel för all framtid.

Behandling

Beslut

Yhteinen kirkkoneuvosto 28.5.2026 § 188

Föredragande Vs. seurakuntayhtymän johtaja Forsén Stefan

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkorådet beslutar föreslå att gemensamma kyrkofullmäktige

- 1) fastställer den skötselplan för begravningsplatser som finns som bilaga och
- 2) som en del av vårdplanen godkänner preciseringen av skötselpraxis för avtal om skötsel för all framtid.

Behandling

Fastighetsdirektör Rasimus redogjorde för ärendet.

Under handläggningen fördes två anföranden.

Beslut

Beslutsförslaget godkändes.

Redogörelse

Bakgrund

Enligt den gemensamma kyrkoordningen (657/2023) ska en skötselplan göras upp för en begravningsplats, i vilken fastställs den grundskötsel av begravningsplatsen som är församlingens uppgift. I skötselplanen presenteras även årliga skötselåtgärder och underhållsarbeten som genomförs på längre sikt (KO 3 kap. 58 §).

Begravningsväsendets grundläggande uppgifter är begravning och skötsel av begravningsplatsen samt kremering i krematoriet. Enligt begravningslagen skall

huvudmannen för en begravningsplats sköta begravningsplatsen på ett värdigt sätt och så att minnet av de avlidna respekteras (Begravningslagen 457/2003 5 kap. 13 §).

I reformen av kyrkolagstiftningen införlivades kyrkoledningens krav på uppgörande av en skötselplan för begravningsplatser. I skötselplanen för begravningsplatsen preciseras arbetsfördelningen mellan den kyrkliga samfälligheten och innehavarna av gravrätten gällande skötseln av gravarna. Syftet med skötselplanen för begravningsplatser är också att öka planmässigheten i skötseln av begravningsplatsen.

I anvisningen från kyrkans centralförvaltning konstateras behovet av en serviceklassificering och en skötselplan för att korrekt allokera underhållsåtgärder samt för att uppnå kostnadseffektivitet i underhåll och en godtagbar underhållsnivå.

Motiveringar för beslutsförslaget

Vid utarbetandet av skötselplanen för begravningsplatser i Helsingfors kyrkliga samfällighet har man utnyttjat Guiden för upprättande av skötselplan för begravningsplatser (Församlingsträdgårdsmästare rf). Syftet med guiden är att fungera som en riksomfattande modell för skötselplanen som församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna kan ta i bruk och utifrån den utarbeta en skötselplan för sina begravningsplatser. På basis av guiden kan man förenhetliga grunderna och verksamhetssätten för underhåll av begravningsplatser i församlingar och samfälligheter i hela landet.

Skötselplanen för begravningsplatsen fungerar som ett verktyg för förvaltning av egendom och kan användas som grund för att allokera statsfinansiering. Dessutom hjälper det till med planering av, genomförande av och entreprenad för underhållsarbeten. Skötselplanen för begravningsplatsen underlättar beräkningen av servicekostnaderna samt allokeringen av de medel som används för underhållet.

De krav och anvisningar som gäller underhållsarbetena och som anges i skötselplanen för begravningsplatser baserar sig på Grönmiljöförbundet rf:s publikation "Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021" (Allmän arbetsbeskrivning för underhåll av grönområden – VKT 2021) VKT stöder sig i sin tur på underhållsklasserna i publikationen "Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020" (Underhållsklassificering av grönområden RAMS 2020) samt på begreppen och indelningen i publikationen "Infra 2017 Kunnossapitonimikkeistö" (Nomenklatur för drift och underhåll).

På begravningsplatserna svarar begravningsväsendet för följande underhållsarbeten:

- underhåll av gångarna och parkeringsplatserna på begravningsplatsen
- skötsel av växtligheten på de allmänna områdena på begravningsplatsen
- underhåll av konstruktionerna och möblerna på begravningsplatsen (bl.a. portar, inhängnader, bänkar, armaturer, cykelställ, skyltar, dagvattensystem, bevattningssystem och kameraövervakning)
- allmän renhållning och avfallshantering
- underhåll av allmänna minnesplatser i enlighet med dispositionsplanen för begravningsplatsen
- vid en minneslund, områden för spridning av aska och gemensamma minnesplatser för personer som är begravda på annan ort ansvarar begravningsplatsen för minnesplatsernas allmänna uppsyn. Begravningsplatsen har rätt att avlägsna minnesföremål som är trasiga eller i dåligt skick.
- underhåll av områden för hjältegravar och andra betydande gravområden
- skötsel av gravar som återbördats till församlingen och den kyrkliga samfälligheten samt kulturhistoriskt värdefulla gravar i enlighet med kyrkofullmäktiges beslut.

- säkerställande av skicket och driften av begravningsplatsbyggnader såsom kapell, kylrum, servicebyggnader och krematorier
- säkerställande av service och funktionsduglighet hos maskinmateriel och anordningar som hänför sig till underhållsarbeten

Enligt 3 kap. 33 § i kyrkolagen (652/2023) ska gravar skötas på ett för begravningsplatsen värdigt sätt, och den som innehar gravrätten svarar för gravskötseln. De anhöriga svarar för skötseln av enskilda gravar inklusive gravvårdar. Vid gravar som försetts med kantstenar svarar de anhöriga för skötseln av hela det område som stenarna avgränsar. De anhöriga bekostar skötseln av den enskilda graven i sin helhet samt står för anskaffnings- och skötselkostnaderna för gravvården.

De anhöriga är skyldiga att:

- sköta gravvården som skaffats till graven och sörja för säkerheten
- sköta planteringsområdet för växter inklusive vår- och höststädning
- klippa och snygga upp gräsmattan på kistgravsområde 100 cm och urngravsområde 70 cm framför gravvården (begravningsplatsen sörjer för gångar)
- ta hand om minnesföremål som hämtats till graven
- avlägsna skräp från graven (bl.a. nedbrunna gravljus)
- sköta området som avgränsas av kantstenar

Alla föremål som förs till graven är anhörigas egendom och på deras ansvar. Detta gäller minnesmärken, konstverk, minnesföremål, växter, lyktor etc. Begravningsplatsen ersätter inte skador på föremål som gått sönder, fått stötar, försvunnit, fallit, blivit smutsiga eller utsatts för vandalism. Föremålen är inte heller försäkrade från begravningsväsendets håll. Att försäkra en gravvård (konstverk) kan utredas av anhörigas eget försäkringsbolag genom att ansluta gravvården till hemförsäkringen.

Staten, kommunen, en förening som vårdar kulturarvet eller en (utanför) privatperson kan också sköta graven. Skötsel av en grav medför inte någon gravrätt till den grav som sköts. I en sådan situation utarbetas vid behov ett avtal mellan den kyrkliga samfälligheten och den instans som ansvarar för skötseln av graven, i vilket verksamhetssätten avtalas.

Gravskötselfonden ansvarar för arbeten enligt ett skötselavtal som en anhörig beställt. I skötselplanen beskrivs olika alternativ för gravskötsel. I skötseln av avtalsgraven ingår till exempel i fråga om blomstervård upprustning och gödsling av planteringslådan, plantering och bevattning av blommor samt att avlägsna vissna blommor. Gravskötselfondens arbeten är också att kanta planteringsområdet samt klippa gräsmattan runt graven och slutstädning kring planteringslådan och att rensa ogräs. Att sköta ytan på en grav försedd med kantstenar omfattar skötsel av gräsmatta eller ytsand på det område som avgränsas av stenarna. Höststäda graven när skötselsäsongen är slut (bl.a. avlägsna blommor planterade av församlingen och snygga upp graven).

Precisering av skötselsättet för skötsel för all framtid

I skötselplanen för begravningsplatserna tas även ställning till hur man förverkligar skötseln av avtal om skötsel för all framtid. I den nya skötselplanen har det skrivits in att ettåriga sommarblommor ersätts med fleråriga perenner från och med år 2027 i avtal om skötsel för all framtid. På alla ständiga vårdgravar där man planterat ettåriga sommarblommor planteras i framtiden fleråriga blommor, det vill säga perenner.

De gravar för vilka man med beslutet 1978 avslutade blomskötseln håller det fattade beslutet, alltså återbördar man inte blomskötsel till dem. På alla gravar för all framtid fortsätter åtminstone skötseln av gravens yta. Avtal om skötsel för all framtid kommer man inte från samfällighetens håll med andra ord att avsluta. Endast blommor från blomskötseln byts ut till fleråriga blommor, dvs. perenner.

Sommarblommor blev vanligare på skötta gravar först under 60- och 70-talen. Innan det har fleråriga blommor (perenner) varit i allmänt bruk i planteringar på skötta gravar, även på de gravar för all framtid som det nu är frågan om.

I en del av avtalen om skötsel för all framtid finns olika nivåer av skyldigheter när det gäller rengöring och tvätt av gravvårdar, guldsättning/målning av stenarnas texter, samt rätning av gravvårdar och kantstenar samt upprustning av övriga gravstrukturer.

Gravvårdarna på gravarna är enligt begravningslagen de anhörigas vårdansvar (exkl. gemensamma gravvårdar)

14 § Gravvårdar (Begravningslagen 457 2003):

Den som innehar en gravrätt beslutar om de gravstenar och andra gravvårdar som placeras på graven. Gravvården bör vara förenlig med begravningsplatsens allmänna karaktär och den får inte kränka den avlidnes minne eller begravningsplatsens värdighet. En gravvård godkänns av huvudmannen för begravningsplatsen.

I samband med att sättet för skötsel av avtal om skötsel för all framtid preciseras föreslås att Helsingfors kyrkliga samfällighet avstår från alla upprustningsåtgärder som antecknats om gravvårdar i avtal om skötsel för all framtid.

Att avstå från dem gäller alla de avtal om skötsel för all framtid i vilka det står om gravvårdars underhållsskyldigheter för samfälligheten. I fortsättningen ansvarar även vid gravar för all framtid de anhöriga för gravstenar och andra minnesmärken som placerats på graven, i enlighet med begravningslagen.

Tidtabell

Skötselplanen för begravningsplatserna är avsedd att träda i kraft omedelbart efter undertecknandet av gemensamma kyrkofullmäktiges protokoll och ändringen av sättet att sköta avtal om skötsel för all framtid tas i bruk från skötselsäsongen 2027.

Gemensamma kyrkofullmäktiges beslut kungörs på Helsingfors kyrkliga samfällighets webbplats och på begravningsplatsernas anslagstavlor.

Konsekvens- och riskbedömning

I skötselplanen för begravningsplatserna har man tagit hänsyn till miljö- och ansvarsaspekterna. Utöver den nyss färdigställda ansvarsplanen för begravningsväsendet styrs vår verksamhet av Kyrkans miljödiplom och det är ändamålsenligt att handla i enlighet med dessa värden och program.

Att precisera sättet att sköta gravar för all framtid från ettåriga sommarblommor till fleråriga perenner är ett ansvarsfullt alternativ för att bl.a. minska utsläppen av växthusgaser, energiförbrukningen och materialåtgången. Fleråriga växter ökar mångfalden, ekologin och artmångfalden på begravningsplatsen, bl.a. genom att öka antalet pollinerande insekter.

Det är inte nödvändigt att göra en barnkonsekvensbedömning i ärendet.

Grunder för befogenhet

Förvaltningsstadgan 3 kap. 1 § 1 mom.

Kyrkolagen 3 kap. 10 §

Tilläggsuppgifter

Fastighetsdirektör Osmo Rasimus tfn. 09 2340 2700, osmo.rasimus@evl.fi

Distribution